

Ilmastonmuutos isosti otsikoissa – kirittääkö uutisointi kestävyysmurrokseen?

JARI LYYTIMÄKI

Eihän tässä näin pitänyt käydä. Ilmastonmuutosta koskevan uutisoinnin piti hiljalleen hiipua yhteiskunnallisen keskustelun taustakohinaksi. Kävikin aivan toisin. Vuonna 2019 ilmastokysymykset nousivat julkiseksi huolenaiheeksi ehkä laajemmin kuin yksikään ympäristökysymys ennen tätä. Miksi ilmastonmuutos rynnisti otsikoihin ja millaisia seurauksia laaja-alaisella ilmastokeskustelulla on yhteiskunnan kehitykseen?

Vuoden 2018 lopulle asti suomalainen ilmastouutisointi noudatti melko hyvin ympäristöuutisoinnin huomiosyklimallia, jonka alkuperäisen version Anthony Downs (1972) esitti jo viitisenkymmentä vuotta sitten. Tämän mallin mukaan julkinen keskustelu ympäristöongelmista etenee vaiheittain. Aluksi ongelma on vain melko suppean asiantuntijapiirin tai ympäristöaktivistien puheenaihe. Toisessa vaiheessa ympäristökysymys nousee näkyvästi esiin julkisessa keskustelussa, usein jonkin äkillisen tapahtuman tai kampanjan myötä. Seuraavaksi keskustelu laajenee ja siihen liittyy mukaan uusia toimijoita. Ongelman mahdollisia ratkaisuja ryhdytään hahmottamaan ja niiden kustannuksista kiistellään. Lopulta keskustelu hiipuu, kun aihepiiriin uutisarvo vähenee. Aiheen käsittely voi kuitenkin vakiintua selvästi syklin alkuvaihetta vilkkaammaksi.

Juuri näin näytti käyneen kotimaiselle ilmastouutisoinnille. Suomessa ilmastouutisointi oli pitkään suhteellisen vähäistä. Ilmastosta puhut-

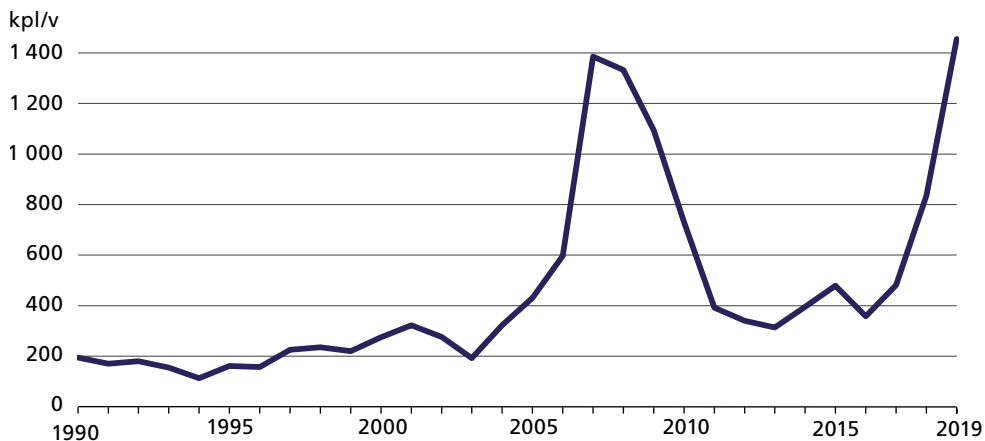
tiin melko paljon verrattuna muihin ympäristökysymyksiin, mutta vähän verrattuna talouden, politiikan tai viihteen ykkösaieheisiin. Kotimaisessa keskustelussa eri ympäristökysymysten yhteenlaskettu osuus kaikesta uutisoinnista lienee ollut 1990-luvulla noin kaksi prosenttia (Lyytimäki 2012, 28-29). Osuutta on kuitenkin vaikea arvioida luotettavasti. Ilmastouutisointi lisääntyi rajusti vuosina 2007–2008 ja vähentyi tämän jälkeen voimakkaasti, mutta vakiintui selvästi korkeammalle tasolle kuin 1990-luvulla (Lyytimäki 2011). 2010-luvun loppu toi yllätyksen, kun ilmastouutisointi kohosi uudelleen ennätyslukemiin (kuvio 1).

Tässä kirjoituksessa esitän alustavia huomioita kotimaisen ilmastokeskustelun kehityksestä perustuen *Helsingin Sanomien* uutisointia koskeviin tietoihin. Analyysi perustuu aiempaan tutkimukseen ja tammikuun alussa 2019 tehtyihin täydentäviin hakuihin *Helsingin Sanomien* arkistosta.

Ilmastokeskustelun historiaa

Vielä 1990-luvun alkupuolella suomalainen keskustelu ilmastonmuutoksesta – tai tuolloin oikeastaan kasvihuoneilmiöstä – oli melko vähäistä. Vuosikymmenen puolivälin jälkeen huomiota herättivät kansainväliset ilmastoneuvottelut, jotka kulminoituivat Japanin Kiotossa vuonna 1997 solmittuun sopimukseen. Suomessa huolta herättivät erityisesti sopimuksen mahdolliset haitat teollisuudelle ja energiantuotannolle (Perimäki 2002). Seuraavina vuosina kansainväliset ilmastoneuvottelut lisäsivät ajoittain ilmastouuti-

Kiitän analyysin mahdollistamisesta Suomen Akatemiaa (DECENT, 325207) ja sen yhteydessä toimivaa Strategisen tutkimuksen neuvostoa (ORSI, 327768).

Kuvio 1. Ilmastokysymyksiä käsittelevien juttujen kokonaismäärä Helsingin Sanomissa vuosina 1990–2019. Käyrässä on mukana jutut, joissa mainitaan ilmastomuutos tai ilmaston lämpeneminen tai viitataan kasvihuoneilmioon. Haun toteutus on selostettu erillisissä julkaisuissa (Lyytimäki 2012; 2015; Kangas & Lyytimäki 2020).

sointia, mutta uutisoinnin kasvuvauhti jäi kuitenkin kokonaisuudessaan melko maltilliseksi. Vuosituhannen vaihteen jälkeen muun muassa terrorismin vastainen taistelu vei varsinkin kansainvälisessä uutisoinnissa tilaa ilmastomuutokselta.

Ilmastouutisoinnin ensimmäinen varsinainen huippukausi Suomessa ajoittui vuosiin 2007–2008. Uutisoinnin lisääntyminen alkoi vuoden 2006 lopulla. Sitä siivittivät monet eri kehityskulut ja tapahtumat (Lyytimäki 2009). Vankistuva tutkimustieto antoi tulevaisuuden riskejä koskevalle uutisoinnille tieteellistä vakuuttavuutta ja erilaiset sään ääri-ilmiöt, kuten lämpöennätykset, kuivuudet, tulvat ja hirmumyrskyt mahdollistivat ilmastouhkien käsittelyn konkreettisten ympäristön tapahtumien kautta. Suomessa uutisointi lisääntyi erityisesti vuoden 2007 alussa, jolloin tammikuun poikkeuksellisen lämpimät ja lumettomat olot Etelä-Suomessa antoivat journalisteille luontevan tilaisuuden kytkeä paikalliset sääolot tietoihin ilmaston globaalista lämpenemiskehityksestä.

Ilmastouutisointi on tukeutunut vahvasti luonnontieteelliseen tutkimukseen. Erityisesti kansainvälisen ilmastomuutospaneelin (IPPC) julkaisemat yhteenvedot ovat ruokkineet julkista keskustelua. Massiivisia arviointiraportteja ja niiden pohjalta tehtyjä tiivistelmiä on julkaistu vuodesta 1990 lähtien. Yksin ne eivät kuitenkaan saaneet aikaan laajaa keskustelua. 2000-luvulla muun muassa taloustieteellinen tutkimus toi ilmastokysymyksille lisänostetta. Varsinkin niin

sanottu Sternin raportti ilmastomuutoksen taloudellisista vaikutuksista laajensi keskustelua ympäristöstä talouteen (Stern 2007). Merkittävää oli myös joidenkin yksittäisten henkilöiden aktiivisuus. Yhdysvaltain entisen varapresidentin Al Goren nimissä julkaistu dokumenttielokuva *Epämiellyttävä totuus* viritti kansainvälisesti sekä ilmastohuolta että siihen liittyvää kiistelystä. Al Gore ja IPCC saivat vuonna 2007 Nobelin rauhanpalkinnon ansioistaan ilmastotiedon välittäjinä, mikä oli symbolisesti ja moraalisesti tärkeä tunnustus. Suomessa paljon huomiota sai yritysmaailman kärkivaikuttaja Jorma Ollilan huolestuminen ilmastomuutoksesta tammikuussa 2007 (Lyytimäki 2011).

Säännöllisesti järjestettyjen kansainvälisten ilmastokokousten lisäksi EU:n ilmasto- ja energia-politiikka ja sen kansallinen toimeenpano ovat tarjonneet varsinkin ulkomaan ja politiikan uutisointiin käyttökelpoista aineistoa. Vuoden 2008 alussa EU:n komissio esitteli laajan energia- ja ilmastopakettin, joka toi entistä paljon jämäkemmän ylikansallisen otteen kansalliseen päätöksentekoon. Vuoden 2009 lopulla ilmastouutisoinnissa oli erityisen vilkas, noin kolmen kuukauden kestoinen jakso. Se johtui Kööpenhaminassa järjestetystä ilmastokokouksesta sekä niin sanotusta climategate-vuodesta, jossa ilmastotutkimuksen uskottavuutta pyrittiin horjuttamaan tekemällä tarkoitushakuisia tulkintoja englantilaisten ja yhdysvaltalaisien tutkijoiden yksityisistä sähköpostiviesteistä.

tä. Suomessa tämä perusteettomaksi osoittautunut kritiikki jäi paljon vähäisemmälle huomioille kuin englanninkielisessä uutisoinnissa (Bricker 2013; Lyytimäki 2015). Myös muu tiedettä vastaan suunnattu ilmastoskeptisyys on ollut suomalaisessa journalismissa melko harvinaista, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta.

Kööpenhaminan kokous päättyi pettymykseen, sillä kokoukseen ladatuista suurista odotuksista huolimatta merkittävää kansainvälistä sopimusta ilmastomuutoksen hillinnästä ei saatu aikaan. Tämän jälkeen ilmastouutisointi vähentyi voimakkaasti. Syinä olivat mahdollisesti sekä median kyllästyminen paljon esillä olleeseen aiheeseen että taloudessa alkanut laskusuhdanne, joka ohjasi huomiota globaaleista pitkän aikavälin ympäristökysymyksistä akuutteihin taloushuoliin.

Ilmastokeskustelu 2010-luvulla

2010-luvulle tultaessa kiinnostus ilmastokysymyksiin vähentyi erityisen nopeasti Helsingin Sanomien pääkirjoituspalstalla, jossa ilmastomuutoksen käsittely putosi vuosina 2011–2013 reilusti alle kymmenesosaan vuosien 2007–2009 määrästä. Mielipideosastolla kiinnostus hiipui hitaammin, mutta se saavutti syvän aallonpohjan vuonna 2017. Tuolloin ilmastokysymyksiä koskettelevien mielipidekirjoitusten määrä oli enää noin neljä prosenttia huippuvuoden 2008 määrästä.

Kaiken kaikkiaan 2010-lukua luonnehti kouluuusi aktiivinen ja laaja-alainen ilmastopuhe. Ilmastohuolen vakiintumista osaksi monien eri aihepiirien keskusteluja osoittaa esimerkiksi ilmastokysymysten säännöllinen esiintuonti Helsingin Sanomien kulttuurisivuilla. Ilmastomuutos mainittiin tyypillisesti sivujuonteena jotakin muuta kulttuuriainetta käsiteltäessä (kuviot 2). Vuonna 2019 kulttuurisivuilla puhuttiin ilmastokysymyksistä jopa enemmän kuin koskaan aiemmin. Ilmasto ei enää loistanut täydellisellä poissaolollaan edes urheilusivuilla. Urheiluun ilmastomuutos liitetään kuitenkin edelleen vain harvoin, tyypillisesti talviurheilun tulevaisuudesta keskusteltaessa.

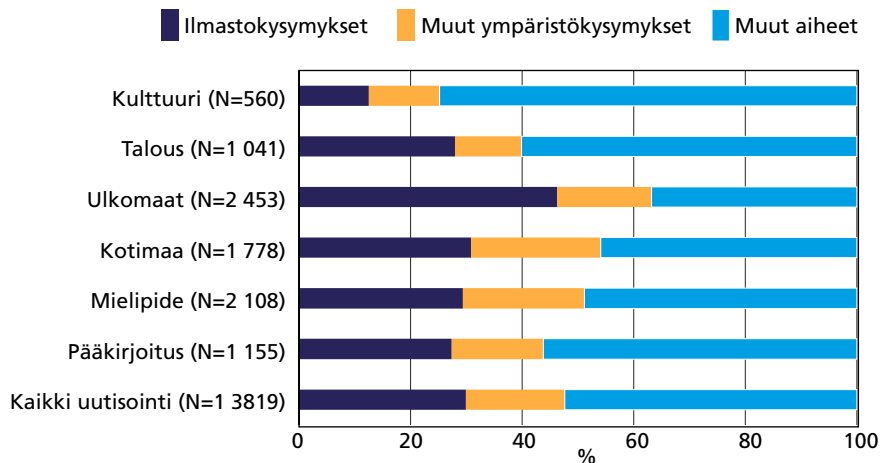
Tiedeuutisoinnissa ilmastokysymykset ovat vuosien mittaan olleet esillä melko tasaiseen tahtiin. Eniten ilmastoon liittyviä tiedeuutisia ilmestyi vuonna 2018, jolloin julkaistiin paljon kansainvälistä huomiota saanut IPCC:n erikoisraportti, jossa keskityttiin globaalin ilmaston lämpenemisen 1,5 asteen raja-arvon ylittämisen seu-

rauksiin ja mahdollisuuksiin vähentää päästöjä kestäväälle tasolle (IPCC 2018). Tutkimusnäyttö ilmastopolitiikan riittämättömästä edistymisestä näytti tämän raportin ja muun tutkimuksen valossa entistäkin vankemmalta. Tutkimustiedon ohella myös moraaliin vetoavat vaatimukset ilmastopolitiikan tehostamiseksi ovat nousseet viime vuosina entistä näkyvämmiin esiin. Erityisesti ruotsalaisen koululaisen Greta Thunbergin vuonna 2018 näkyväksi tekemä ja lukuisiin muihin maihin levinnyt koululaisten ilmastolakkoliike on ollut media-keskustelussa runsaasti esillä. Samalla se on herättänyt myös epäilyjä nuorten aktivistien motiiveista ja tietämyksestä sekä vastalauseita liialliseksi koettua ilmastohuolta kohtaan.

Helsingin Sanomien yksittäisistä osastoista ulkomaan uutisissa on julkaistu eniten ilmastoon liittyviä juttuja. Ennennäkemättömän vilkas vuosi oli 2019, jolloin ilmastokysymyksiä käsitteli yli 300 ulkomaan uutista. Myös kotimaan uutisoinnissa ilmastokysymykset ovat saaneet kohtuullisen paljon näkyvyyttä sekä kansalliseen päätöksentekoon että paikallisiin ratkaisumahdollisuuksiin ja ilmastomuutoksen vaikutuksiin liittyen. Ilmasto on lisäksi vakiintunut osaksi henkilökohtaista hyvinvointia ja kulutusta käsittelevää lifestyle-uutisointia, mutta esimerkiksi matkailuun liittyen media voi välittää kuluttajille hyvin ristiriitaisia viestejä ilmastopäästöjen vähentämistarpeen ja oman hyvinvoinnin suhteesta.

Helsingin Sanomien taloussivuilla ilmastokysymysten käsittely jäi vuonna 2019 noin puoleen vuosien 2007–2008 tasosta. Tätä voi pitää yllättävänä, sillä ilmastopolitiikka on tunnustettu jo monilla talouden aloilla paitsi realiteetiksi, myös mahdolliseksi kilpailuvaltiksi. Ehkä kyse on siitä, että ilmastomuutos oli helpompi nostaa talousuutisointiin silloin, kun se näyttäytyi taloudellisen toiminnan uhkana. Toisaalta kyse voi olla myös siitä, että yksinkertaisella asiansanahalla ei enää ole mahdollista löytää läheskään kaikkea ilmastoon liittyvää uutisointia. Esimerkiksi talouden liittyvistä ilmastopäästöistä, hiilinieluista tai hiilijalanjäljestä kerrottaessa voidaan jo olettaa, että lukija tietää, mistä aihepiiristä on kyse, vaikka esimerkiksi termiä ilmastomuutos ei erikseen mainittaisikaan. Tästä saattaa olla kyse myös siinä, että energiakysymykset näyttävät saavan suhteellisen vähän näkyvyyttä ilmastokeskustelussa, vaikka suurimmat yhteiskunnalliset muutosvaatimukset kohdistuvat nimenomaan energian tuotantoon.

Uusi piirre viimeaikaisessa ilmastouutisoinnis-

Kuvio 2. Pääasiallinen uutisoinnin näkökulma Helsingin Sanomien ilmastokysymykset mainitsevilla jutuilla valikoiduilla osastoilla (1990–2019).

sa näyttää olevan se, että uutisoinnin määrä säilyi korkealla tasolla kuukaudesta toiseen. Aiempina vilkkaan keskustelun vuosina uutisoinnin määrä vaihteli suuresti eri kuukausien välillä. Lokakuusta 2018 lähtien ilmestyi kuukausittain keskimäärin yli 120 ilmastojuttua, kun vuosikymmenen aiempien kuukausien keskiarvo oli noin 38 ilmastojuttua. Onkin mahdollista, että ilmastokeskustelussa on jälleen siirrytty uuteen vaiheeseen, jossa keskustelun määrä vakiintuu aiempaa korkeammalle tasolle. Nykytasollaan ilmastouutisointi tuskin kuitenkaan pysyy, vaan kyse lienee syklin uudesta vaiheesta, jossa uutisointi vakiintuu alemmalle, mutta selvästi 2010-luvun keskiarvoa korkeammalle tasolle.

Riittääkö uutisoinnin puhti kestävyysmurrokseen?

Tutkimustiedon perusteella on selvää, että ilmastomuutoksen torjumiseksi tarvitaan nykyistä paljon pontevamman politiikan tehokasta täytäntönpantoa (IPCC 2018). Kyse ei kuitenkaan ole pelkästä kasvihuonekaasujen nettopäästöjen lopettamisesta energiantuotannossa, vaan koko yhteiskunnan toimintaa ravistelevasta kestävyysmurroksesta, jossa huomioidaan ympäristöllisen kestävyuden ohella myös sosiaalinen kestävyys ja oikeudenmukaisuus sekä näihin liittyvät talouskysymykset (GSDR 2019). Julkinen keskustelu voi edistää merkittävästi kestävyysmurrosta levittämällä luotettavaa tietoa, toimimalla yhteisymmärrystä luovan poliittisen keskustelun kenttänä

ja ratkaisujen täytäntönpäön motivoijana sekä niiden toteutuksen valppaana vahtikoirana.

Julkinen keskustelu voi myös estää tai viivästyttää kestävyysmurroksen toteuttamista. Yhteiskunnallisen keskustelun kärjistyminen ja polarisoituminen, perusteettoman epävarmuuden lietsominen ja jopa valheiden tarkoitushakuinen levittäminen rapaattavat yhteiskunnallista luottamusta, joka on välttämätöntä ilmastomuutoksen kaltaisen laaja-alaisen ja ylisukupolvisen ongelman ratkaisemisessa. Nämä kysymykset ovat herättäneet viimeaikaisessa keskustelussa runsaasti huolta (Sarja 2016; Vihma ym. 2018).

Ilmastouutisoinnin ja laajemmin ympäristöjournalismin yksi vahvuus on Pohjoismaissa ja erityisesti Suomessa ollut yleisön vahva luottamus tiedotusvälineisiin. Tätä ei enää voi pitää itsestäänselvyytenä (Lyytimäki 2020). Digitalisaatio ja uusien tiedonvälityksen alustat ovat haastaneet journalistisen median asemaa keskustelun määrittäjänä ja portinvartijana. Mediakentän pirstaloituminen on yksi yhteiskunnallisen keskustelun haaste. Vaikka sosiaalisen median niin sanotun kuplautumisen riskejä ehkä onkin liioiteltu (Fletcher ym. 2019), ei entistä moniäänisempi keskustelu välttämättä johda myönteiseen näkökulmien rikkautteen ja parhaiden ratkaisujen ja toimintamallien esiin seuloitumiseen.

Pirstaloitumisen vastapainona voidaan nähdä median omistuksen keskittyminen ja suurten toimijoiden – sekä perinteisten mediayhtiöiden että uudenlaisten alustatalouden toimijoiden vahva asema. Sanomalehtiäkään ei enää ole mielekasta ymmärtää pelkkänä painettuna viestintänä, sil-

lä kasvava joukko yleisöstä seuraa sanomalehtien uutisointia sähköisten välineiden kautta. Eri kanavia ja alustoja pitkin samat viestit voivat välittyä laajasti eri yleisöille, joten keskustelun pirstaloitumista ei ole syytä liiaksi korostaa. Kansallisen pirstaloitumisen rinnalla on myös havaittavissa kansainvälinen yhdenmukaistuminen, jossa samoista aiheista puhutaan samanaikaisesti maapallon eri puolilla. Ilmastokeskustelun viimeaikaista lisääntymistä selitti osaltaan esimerkiksi Brasilian metsäpalojen saama huomio kansainvälisissä medioissa ja sen suodattuminen kotimaan keskusteluihin.

Uutisointi ilmastokysymyksistä on yksi tärkeä osa kestävyysmurroksen vaatimaa pitkäjänteistä yhteiskunnallista keskustelua, jossa vääjäämättä joudutaan arvioimaan kriittisesti aiempia oletuksia hyvinvoinnista ja taloudesta (Hirvilampi 2020). Perinteisellä medialla ja ammattitaitoisella journalismilla on edelleen mahdollisuus toi-

mia tietopohjaisen yhteisymmärryksen rakentajana. Toisaalta pelkkään huomiohakuisuuteen keskittyvä journalismi voi myös ammattitaitoisesti syventää keskustelun kuiluja, jos tavoitteena on vain hakea maksimaalista näkyvyyttä kiistoja rakentamalla. Riskinä on ennakkoluuloja pönkittävä, polarisoiva ohipuhuminen ja omia etuja palveleva tahallisen väärin ymmärtämisen kulttuuri.

Ilmastouutisointi onkin hyvä testi median kyyllle toimia rakentavan yhteiskunnallisen keskustelun veturina. Verkkopohjaiset alustat ovat tarjonneet uusia väyliä esimerkiksi tutkimustuloksia vääristeleville ilmastokeptikoille. Journalistisen median kyky nostaa näkyvästi esiin perusteltua kritiikkiä ja samalla painaa unohduksiin valheita viljeleviä tai epäoleellisuuksiin keskittyviä keskustelun hämmentäjiä on yksi tietoperustaisen yhteiskuntapolitiikan tärkeimmistä kysymyksistä.

KIRJALLISUUS

- Bricker, Brett Jacob (2013) Climategate: A case study in the intersection of facticity and conspiracy theory. *Communication Studies* 64 (2), 218-239. DOI: 10.1080/10510974.2012.749294
- Downs, Anthony (1972) Up and down with ecology: The "issue-attention" cycle. *Public Interest* 38: 38-50.
- Fletcher, Richard & Cornia, Alessio & Nielsen, Rasmus Kies (2019) How polarized are online and offline news audiences? A comparative analysis of twelve countries. *The International Journal of Press/Politics* [in press] DOI: 10.1177/1940161219892768
- GSDR (2019) Global Sustainable Development Report. United Nations, New York. <https://sustainabledevelopment.un.org/gsd2019> (luettu 23.1.2020)
- Hirvilampi, Tuuli (2020) The virtuous circle of sustainable welfare as a transformative policy idea. *Sustainability* 12 (1), 391. DOI: 10.3390/su12010391
- IPCC (2018) Global warming of 1.5°C. Intergovernmental Panel on Climate Change. <https://www.ipcc.ch/sr15/> (luettu 23.1.2020)
- Kangas, Hanna-Liisa & Lyytimäki, Jari (2020) Luontoa vaivaa viestintävaje. Teoksessa Hanna Mattila (toim.) *Elämän verkko. Luonnon monimuotoisuutta edistämässä*. Gaudeamus, Helsinki, 233-247.
- Lyytimäki, Jari (2020) Environmental journalism in the Nordic countries. In Sachsman, David B. & Valenti, JoAnn Myer (eds.) *Routledge Handbook of Environmental Journalism*. New York, Routledge. [painossa]
- Lyytimäki, Jari (2015) Prospects for environmental communication based on 25 years of newspaper coverage of climate change and eutrophication in Finland. *Applied Environmental Education & Communication* 14 (4), 246-255. DOI: 10.1080/1533015X.2015.1109486
- Lyytimäki, Jari (2012) The environment in the headlines: Newspaper coverage of climate change and eutrophication in Finland. *Monographs of the Boreal Environment Research* 42/2012. Edita Prima Ltd, Helsinki. <http://hdl.handle.net/10138/37007> (luettu 23.1.2020)
- Lyytimäki, Jari (2011) Mainstreaming climate policy: the role of media coverage in Finland. *Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change* 16 (6), 649-661. DOI: 10.1007/s11027-011-9286-x
- Lyytimäki, Jari (2009) Hiipuuko ilmastokeskustelu? *Julkisen keskustelun merkitys ilmastopolitiikan valtavirtaistamiselle*. *Yhteiskuntapolitiikka* 74 (5), 537-541. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209116791> (luettu 23.1.2020)
- Perimäki, Anu (2002) Päästökatto, talouden rajat ja energian tarve. *Suomalaisen energiakeskustelun muotoutuminen*. *Yhteiskuntapolitiikka* 67 (2002): 148-161 <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209116791> (luettu 23.1.2020)
- Sarja, Tiina (2016) Kuka oikein tietää – Kun mielipide haastoi tieteen. Jyväskylä, Docendo.
- Stern, Nicholas (2007) *The economics of climate change*. The Stern review. Cambridge, Cambridge University Press.
- Vihma, Antto & Hartikainen, Jarno & Ikäheimo, Hannu-Pekka & Seuri, Olli (2018) Totuuden jälkeen – Miten media selviää algoritmien ja paskapuheen aikana. Helsinki, Teos.

TIIVISTELMÄ

Jari Lyytimäki: Ilmastomuutos isosti otsikoissa – kirittääkö uutisointi kestävyysmurrokseen?

Ilmastomuutos on 2000-luvun keskeinen hyvinvointihaaste. Tieto ja tietoisuus ilmastomuutoksesta on eittämättä lisääntynyt viime vuosikymmenien aikana, mutta ilmastopolitiikkaa ei silti ole kyetty tehostaman riittävästi edes Suomen kaltaisissa vauraissa, vakaissa ja korkeakoulutetuissa maissa. Julkisella keskustelulla on tärkeä rooli ilmastopolitiikan muotoutumisessa ja siihen liittyvän laajemman kestävyysmurroksen toteuttamisessa.

Tässä katsauksessa hahmotetaan suomalaisen ilmastokeskustelun pitkän aikavälin kehitystä Helsingin Sanomien uutisoinnin pohjalta. Suomessa ilmastomuutoksesta uutisoitiin varsin vähän vielä 1990-luvun alkupuolella, mutta vuosikymmenen lopulla keskustelu vilkastui erityisesti kansainvälisten ilmastoneuvottelujen siivittämänä. Ensimmäinen varsinainen ilmastokeskustelun huippukausi koettiin vuosina 2007–2008. Tämän

jälkeen uutisointi vakiintui selvästi vuosikymmenen alkua korkeammalle tasolle ja lisääntyi dramaattisesti loppuvuodesta 2018 lähtien. Uutisoinnin suuri määrä luo edellytyksiä ilmastopolitiikan tehostamiselle, sillä se pitää aihepiiriä esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa ja synnyttää painetta sen huomioimiseksi poliittisessa päätöksenteossa, yritysten toiminnassa ja ihmisten arjessa. Ilmastouutisoinnin laajentuminen perinteisen ympäristöuutisoinnin ulkopuolelle antaa edellytyksiä laaja-alaisen kestävyysmurroksen aikaansaamiselle. Ehkä suurin julkisen keskustelun haaste on se, miten ilmastotutkimuksen tulokset saadaan välitettyä rakentavalla tavalla pitkäjänteisiksi poliittisiksi päätöksiksi moniäänisessä ja moniarvoisessa keskusteluympäristössä. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan energiajärjestelmän ja siihen kietoutuvan yhteiskuntamallin nopea muuttaminen on välttämätön edellytys pitkän aikavälin hyvinvoinnillemme, mutta julkinen keskustelu kiertyy herkästi politiikan lyhyen aikavälin vaikutusten ympärille.